

AGRICULTURAL SCIENCES

УДК 639.311

ОЦІНКА ТОВАРНОЇ ЯКОСТІ КОРОПІВ РІЗНИХ ПОРІД

Данильчук Галина Анатоліївна,

кандидат с.-г. наук

Бондаренко Юрій Іванович

здобувач вищої освіти

Миколаївського національного

аграрного університету

м. Миколаїв, Україна

Анотація: У статті подано результати досліджень з оцінка товарної якості коропів різних порід. Вивчення товарні цінності дволіток коропа, а саме коропа українського рамчастого і коропа українського лускатого. Вивчено екологічні аспекти вирощування; динаміку росту і рибогосподарські показники дволіток коропа різних порід; визначено їх морфометричні показники і харчову цінність, розраховано економічну ефективність вирощування товарної риби.

Ключові слова: гідрохімічний стан, середня індивідуальна маса дволіток, вихід від посадки, рибопродуктивність, витрати корму, рентабельність.

Розв'язання продовольчої проблеми вимагає не лише вдосконалення тваринництва, рослинництва та інших напрямів агропромислового комплексу, але й активного розвитку товарного рибництва. Перед рибною галуззю стоїть завдання збільшення обсягів постачання населенню живої та охолодженої риби, а також продукції її переробки – від баликових і копчених виробів до сушеної риби [1, 2].

Природно-кліматичні умови України сприятливі для розведення основних видів прісноводної риби. Мережа спеціалізованих підприємств забезпечує

вирощування, переробку, зберігання та реалізацію рибної продукції. Водночас стан галузі значною мірою залежить від водного господарства, тобто ефективного використання природних і штучних водойм, що складають рибогосподарський фонд країни [4-6].

Забезпечення населення якісним харчуванням вимагає збільшення виробництва товарної риби, яка є джерелом високоякісного білка з високою харчовою та дієтичною цінністю. Крім того, рибництво – це безвідходна галузь: побічні продукти переробки риби використовуються для виробництва рибного борошна, що має велике значення для агропромислового комплексу [5].

Проте літературні джерела мало висвітлюють питання товарної якості, харчової цінності та морфометричних характеристик риби, а також не містять достатньої оцінки м'ясних властивостей культивованих видів риб.

Дослідження проводилися у ТОВ “Миколаївське сільськогосподарсько-рибоводне підприємство”. Метою даної роботи було вивчення товарної цінності дволіток коропа, а саме коропа українського рамчастого і коропа українського лускатого. Відповідно мети поставлені наступні завдання: вивчити екологічні аспекти вирощування; динаміку росту і рибогосподарські показники дволіток коропа різних порід; визначити їх морфометричні показники і харчову цінність, розрахувати економічну ефективність вирощування товарної риби. Об'єктом дослідження слугували дволітки українського лускатого та українського рамчастого коропів. Предметом дослідження – гідрохімічний режим та природна кормова база ставів, рибогосподарські показники коропа різних порід, їх харчова цінність.

Досліди щодо вивчення ефективності виробництва та оцінка товарної якості коропа різних порід проводилися методом порівняльної характеристики. В дослідженнях використовувалися загальноприйняті у рибництві методики та правила розробки риби за Г. І. Шуміло.

При застосуванні ресурсозберігаючої технології визначення ефективності виробництва проводили по кількості вирощеної риби на одиницю площі, її середній індивідуальній масі, по рибопродукції ставів, собівартості товарної

риби і доходу від її реалізації.

Дані щодо економічної ефективності вирощування коропів досліджуваних порід представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Економічна ефективність вирощування коропів досліджуваних порід

Показник	Порода коропа	
	український лускатий	український рамчастий
Щільність посадки, екз./га	500	500
Вихід дволіток, %	62,0	60,8
Рибопродукція, кг/га	242	221
Собівартість 1 т дволіток, грн.	88504	96912
Реалізаційна ціна 1 т дволіток, грн.	130000	130000
Одержаний прибуток, грн. /га	31460	28730
Прибуток на 1 т, грн.	41496	33088
Рентабельність, %	46,8	34,1

Собівартість 1 т товарних дволіток коропа досліджуваних порід різняться поміж собою. У коропа українського лускатого собівартість нижча на 8408 грн. (8,7 %) в порівнянні з українським рамчастим. Більший прибуток мав короп український лускатий, різниця з українським рамчастим становила 8408 грн. Що, очевидно, пов'язано з більш високим виходом дволіток лускатого коропа з нагулу і їх вищою товарною масою, які сприяли отриманню більшої рибопродуктивності за однакових витрат на вирощування.

Високий вихід дволіток, достатньо висока середня індивідуальна маса коропів досліджуваних порід зумовили їх високу рибопродуктивність. Все це призвело до низької собівартості, а отже до високого прибутку.

Необхідно відзначити, що вирощування обох порід рентабельне, але більшу рентабельність мав короп український лускатий. Отже, вирощування за умов технології пасовищної аквакультури українського лускатого коропа дозволяє отримати якісну товарну продукцію за найменших затрат і досягти достатньо високої економічної ефективності.

Економічна ефективність рибицтва значною мірою залежить від

товарної якості продукції і повноцінності її використання. З підвищенням якості продукції зростають реалізаційні ціни та рентабельність рибництва в господарствах.

Для товарної оцінки коропів досліджуваних порід визначалась також харчова цінність, а саме вихід філе, і розраховувалась економічна ефективність впровадження на виробництві розробки риби (табл. 2).

Таблиця 2

Економічна ефективність реалізації філе коропів досліджуваних порід

Показник	Породи коропа	
	короп лускатий	короп рамчастий
Виллов, т	2,4	2,2
Витрати праці, люд./год:		
-всього	14,4	13,2
-на 1 тону	6	6
Коефіцієнт м'ясності	1,18	0,99
Вихід філе, %	34,76	30,68
Кількість філе, т	0,8	0,7
Собівартість 1т філе, грн.	110630	121140
Ціна реалізації 1т філе риби, грн.	210000	210000
Прибуток на 1т філе риби, грн.	99370	88860
Рівень рентабельності від реалізації філе, %	89,8	73,3

Рентабельність підприємства суттєво збільшується за обома досліджуваними породами коропа. При цьому витрати на виробництво збільшуються незначно, в середньому на 25%.

Найбільш суттєво збільшився рівень рентабельності для коропа лускатого (89,8%), це пов'язано з тим, що він має більший вихід філе (34,76%), а також має більший прибуток від реалізації філе (99370 грн./т).

Рівень рентабельності виробництва від реалізації філе коропа українського лускатого і українського рамчастого збільшився відповідно на 89,8% і 73,3% (у 5,4 і 3,4 рази). Висока товарна якість коропа українського

лускатого в порівнянні з українським рамчастим при розробці на філе зумовила зменшення собівартості продукції на 10510 грн. за 1 т, та збільшення рентабельності на 16,5%.

Аналізуючи вищевказане необхідно відмітити, що для виробництва і реалізації живої риби і філе за умов технології пасовищної аквакультури доцільно вирощувати коропа українського лускатого, як більш продуктивного, високої товарної якості і харчової цінності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Балтаджи Р. А., Иванов И. Н., Бортник А. Р. Методические рекомендации по выращиванию товарной рыбы в водоемах-охладителях ГРЭС. Львов, 1980. 8 с.
2. Шерман І. М. Ставовє рибництво. Київ : Урожай, 1994. 336 с.
3. Школьников Т. Г. Рыбное хозяйство — на переломном этапе // Рыбное хозяйство. 1991. №1. С.19-22
4. Водне господарство в Україні / [за ред. А. В. Яцика, В. М. Хорева]. Київ : Генеза, 2000. 56 с.
5. Хвесик М. А., Ригова К. І. Рибне господарство України (еколого-економічний аспект). Київ : РВПС України НАН України, 2004. 53 с.
6. Левківський С. С., Падун М. М. Раціональне використання і охорона водних ресурсів : Підручник. Київ : Либідь, 2006. 280 с.